

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci **žalobce P.F., zastoupeného Mgr. Vojtěchem Fořtem, advokátem, se sídlem Domažlice, Npor. O. Bartoška 15, proti žalovanému Krajskému úřadu Plzeňského kraje, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. března 2013, č.j. DSH/3747/13**

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Domažlice, odboru pro projednávání přestupků ze dne 6.12.2012, č.j. OPP-4389/2012-51195/2012/Mencl, jímž byl žalobce uznán vinným z přestupku podle **§ 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s porušením § 18 odst. 3 téhož zákona, za což mu byla uložena pokuta 5.000,-Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na 6 měsíců a náhrada nákladů přestupkového řízení 1.000,-Kč.**

Žalobce v **žalobě** tvrdil, že v odvolání namítal konání ústního jednání dne 6.12.2012 v nepřítomnosti žalobce, který se před jednáním písemně omluvil z důvodu nařízené zahraniční služební cesty od 5. do 7.12.2012, kam byl neplánovaně vyslán. Služební cestu se žalobce zdráhal odmítnout z obav o postih v zaměstnání. Písemný příkaz společnost jeho zaměstnavatele nevydává. Žalobce měl za to, že tím byl zkrácen na svých právech, když

nemohl být přítomen výsledku zakročujících policistů. Žalobce poukázal i na skutečnost, že předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo žalovaným zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání z důvodu procesní vady, když správní orgán I. stupně provedl výslech svědků bez řádného zahájení správního řízení proto, že žalobci bylo doručováno na nesprávnou adresu a on se o konání ústního jednání nedozvěděl. Žalobce z toho dovozoval, že nelze mít za to, že by nynější jeho omluva byla účelová, neboť nikdy předtím tento institut nevyužil a součinnost poskytoval. Žalobce měl za to, že pokud by se chtěl cíleně vyhnout projednání věci, byla by jednodušší zdravotní neschopnost, neboť je dlouholetým silným diabetikem. Žalobce naopak se k prvnímu ústnímu jednání dostavil a z důvodu hospodárnosti a rychlosti řízení přivedl i svědka manželku, která potvrdila důvody rychlé jízdy žalobce, včetně lékařské zprávy o jejím následném ošetření v nemocnici. Žalobce své jednání obhajoval tím, že se dozvěděl o úrazu ženy a spěchal zabezpečit jejich půlroční nezaopatřené dítě, když jiná osoba nebyla dostupná. Žalovaný neshledal omluvu žalobce jako včasnou, přestože byla prokazatelně doručena správnímu orgánu den před nařízeným ústním jednáním. Žalobce poukázal na to, že ústním projednáním přestupku za účasti řádně předvolaného účastníka je garantována právní jistota spolehlivého zjištění skutkového stavu věci a právo na spravedlivý proces. Každou pochybnost je třeba vykládat ve prospěch obviněného včetně pochybností o tom, zda se odmítl dostavit k projednání věci či zda se nedostavil bez náležité omluvy či důležitého důvodu. I tyto pochybnosti postihují ve svém důsledku zjištěný skutkový stav věci. Pokud správní orgán nebere uvedené pochybnosti v úvahu při svém rozhodování, jde podle žalobce o vadu řízení, jež má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé (rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 7As 9/2009-66 a č.j. 7As 28/2009-99). Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu nehovoří o omluvě předem, nýbrž o náležité, respektive bezodkladné omluvě. Žalobce měl za to, že mu nelze klást k tíži, že si pro potřeby zastoupení nezvolil narychlo zmocněnce, neboť ten by se jen těžko mohl za žalobce vyjádřit k výpovědi svědků a reagovat na jejich tvrzení, když nebyl na místě silniční kontroly. Žalobce poukázal na článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod s tím, že práva podle tohoto ustanovení se musí vztahovat nutně i na řízení, v němž je rozhodováno o oprávněnosti trestního obvinění dle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** uvedl, že s ohledem na skutečnost, že služební cesta pracovního charakteru není důležitým důvodem pro neúčast u ústního jednání, považuje za nadbytečné se zabývat otázkou schopnosti vytvořit potvrzení o vyslání na služební cestu. Podle žalovaného byl žalobce k jednání na 6.12.2012 předvolán s dostatečným časovým předstihem a sám uvedl, že se o služební cestě dozvěděl 3.12.2012, přičemž omluva byla na podatelnu správního orgánu I. stupně doručena 5.12.2012. Jelikož sídlo podatelny správního orgánu I. stupně se nachází na jiné adrese, na příslušný odbor došla omluva v den ústního jednání 6.12.2012. K omluvě mělo dojít bezodkladně, pokud možno již v den, kdy se žalobce o povinnosti služební cesty dozvěděl či v den následující. K doručení omluvy na podatelnu však došlo 5.12.2012. Pochybení správního orgánu I. stupně při zahájení řízení podle žalovaného nelze vztahovat k následujícímu řízení, jež proběhlo bez vad. Podle žalovaného i správního orgánu I. stupně nedošlo ke kumulativnímu splnění podmínek tzv. krajní nouze, neboť žalobce vzniklou situaci (poraněná manželka a nezaopatřené dítě) mohl řešit přivoláním záchranné služby bez porušení zákona. Žalovaný netvrdil, že by záměrem žalobce bylo mařit řízení, a připomněl, že žalobci s ohledem na polehčující okolnosti byly uloženy

sankce na samé spodní hranici stanoveného rozpětí. Správní orgány žalobci nikdy nevytýkaly nespolupracování v řízení. Je však podle žalovaného zjevné, že na uplatnění svých práv při jednání 6.12.2012 žalobce rezignoval. Žalovaný měl za to, že bylo dodrženo ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích pro projednání věci v nepřítomnosti žalobce s ohledem na to, kdy omluvu nebylo možno považovat za včasnou ani za omluvu z důležitého důvodu. K jednání se mohl podle žalovaného žalobce dostavit osobně či v zastoupení a skutečnost, že upřednostnil služební cestu a na uplatnění svých práv v řízení rezignoval, jde jen k jeho tíži. V souladu s ustanovením § 74 odst. 1 zákona o přestupcích v dané věci podle žalovaného nebyla omluva náležitá (chyběla včasnost) ani z důležitého důvodu (k takovému vyhodnocení správní orgán oprávněn v rámci správní úvahy). K zásadě in dubio pro reo žalovaný uvedl, že správní orgány neměly důvody vycházet z této zásady, neboť pochybnosti ve věci, odůvodňující uplatnění této zásady, nevznikly. Vzhledem k tomu podle žalovaného žalobcem zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu na předmětnou věc nedoléhají. Žalovaný připustil, že z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá i možnost následné omluvy, avšak v takovém případě je podle žalovaného nutné, aby bylo žalobci znemožněno objektivně omluvu provést předem (např. nečekaná hospitalizace). Za takové situace je podmínkou provést omluvu bezodkladně poté, co to je poprvé možné. V daném případě žalobci nebylo znemožněno omluvu provést předem, neboť od 3.12.2012 věděl o vyslání na služební cestu a teprve v den, kdy na tuto cestu odjel, tedy 5.12.2012, jeho manželka předala omluvu na podatelnu správního orgánu I. stupně. Žalovaný poukázal na možnost žalobce zvolit zmocněnce, který se mohl na jednání dostavit a zastoupit žalobce případně i ohledně pokládání otázek svědkům. Žalobce na účast při jednání bez dalšího rezignoval, tudíž měl žalovaný za to, že nedošlo k porušení článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Tento článek podle žalovaného dává právo účasti u jednání, nejde však o právo absolutní v tom smyslu, že vždy, pokud se obviněný nedostaví, bylo by správnímu orgánu zamezeno věc projednat. Žalovaný poukázal na to, že správní orgán I. stupně v předvolání vyrozuměl žalobce o provádění svědeckých výpovědí a poučil žalobce o jeho právech a povinnostech, tedy umožnil žalobci právo účasti na projednání věci.

V **replíce** žalobce uvedl, že nadále nesouhlasí s výkladem žalovaného k pojmu náležitá omluva a z důležitého důvodu. Žalobce poukázal na to, že omluva ze dne 3.12.2012, sepsaná ve večerních hodinách, byla správnímu orgánu osobně doručena ve středu 5.12.2012 v časných dopoledních hodinách, tedy v úřední den s výrazně delší pracovní dobou úředníků. Pokud by žalobce zvolil poštovní přepravu s odesláním hned 4.12.2012, je podle něho otázkou, zda by byla doručena též den, tedy 5.12.2012 nebo dokonce později. Osobní doručení o den dříve podle žalobce nebylo možné, neboť přes Domažlice žalobce do zaměstnání projíždí v brzkých ranních hodinách a následně odpoledne, tedy mimo úřední hodiny v úřadu, přičemž nikoho jiného tento den o doručení žalobce požádat nemohl. Dále žalobce poukázal na svá předchozí vyjádření ohledně telefonické omluvy.

Součástí **správního spisu** je oznámení přestupku ze dne 22.5.2012, podle něhož téhož dne v 16:08 hodin řídil žalobce na silnici č. II/189 motorové vozidlo Volkswagen Passat RZ... ve směru na obec Klenčí pod Čerchovem od obce Draženov a překročil nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec o 55 km/hod, tj. při stanovené rychlosti 90 km/hod. byla naměřena rychlost 150 km/hod. po odečtení odchylky 145 km/hod. Dle oznámení řidič s přestupkem souhlasil a oznámení podepsal. Z úředního záznamu ze dne 3.6.2012 dále

vyplývá, že přestupek nebylo možné řešit s řidičem na místě v blokovém řízení, proto bylo sepsáno oznámení. Dále je součástí správního spisu záznam o přestupku s fotografií naměřeného vozidla a ověřovací list k silničnímu rychloměru Micro Digi-Cam LTI.

Správní orgán I. stupně zahájil řízení oznámením, které doručoval žalobci na adresu Klenčí pod Čerchovem 243. Dne 11.7.2012 správní orgán I. stupně vyslechl bez přítomnosti žalobce zakročující policisty pprap. R.K. a pprap. J.D. Z úředního záznamu ze dne 11.7.2012 vyplývá, že na uvedené adrese se žalobce podle svého vyjádření nezdržuje a jeho nová současná adresa trvalého pobytu je Klenčí pod Čerchovem 363.

Při jednání dne 31.7.2012 svědkyně J.F., manželka žalobce uvedla, že dne 22.5.2012 byla doma sama se synem, jemuž bylo více než půl roku, už lezl. Žalobkyně vytírala podlahu, upadla a praštila se do hlavy, neví, zda byla chvíli v bezvědomí, a dále si poranila levou ruku, nekrvácela. Proto zavolala manželovi, nikoli sanitku. Nepamatovala se, co konkrétně manželovi řekla do telefonu, avšak její manžel ihned vyjel a chvátil za ní domů. Poté jeli na pohotovost do nemocnice v Domažlicích. Uvažovala o přivolání sanitky, ale uvedla, že má zkušenosti, že pokud člověk nekrvácí, není do sanitky většinou ani naložen. Z toho důvodu se rozhodla zavolat manželovi, aby ihned přijel. Byla přesvědčená, že neměla jinou možnost řešit věci jinak, neměla jak zajistit péči o jejich dítě.

Žalobce se při jednání dne 31.7.2012 vyjádřil tak, že jel z práce, protože mu volala žena, že měla úraz, doma v tu dobu bylo jejich malé dítě. Žalobce spěchal zjistit, co se stalo a aby ženě pomohl a postaral se o miminko. Uvedl, že manželka do telefonu zněla vyčerpáně a zmateně a měla zranění na ruce.

Rozhodnutím ze dne 31.7.2012 správní orgán I. stupně uznal žalobce vinným z přestupku, přičemž k odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí žalovaným dne 24.10.2012 zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu I. stupně k novému projednání s odůvodněním, že správní orgán I. stupně provedl svědecké výpovědi zakročujících policistů, ačkoli oznámení o zahájení řízení a předvolání k ústnímu jednání žalobci doručil nesprávně tzv. fiktivní doručení na adresu, která nebyla adresou trvalého pobytu žalobce ani nebyla žalobcem určena jako adresa pro doručování. Žalovaný tak nařídil opakování výpovědi svědků.

Správní orgán doručil žalobci předvolání k jednání na 6.12.2012 s tím, že budou znovu provedeny výslechy svědků. V předvolání správní orgán uvedl, že jím bude akceptována pouze řádně a včas doložená omluva ze závažného důvodu, a poučil žalobce o povinnosti bezodkladně se s uvedením důvodu správnímu orgánu omluvit. V podání ze dne 3.12.2012 doručeném na podatelnu Městského úřadu Domažlice osobně dne 5.12.2012 žalobce omlouval svoji neúčast na jednání z důvodu několikadenní služební cesty do zahraničí. Žalobce uvedl, že dříve o své povinnosti účastnit se služební cesty nevěděl a po návratu ji doloží potvrzením zaměstnavatele.

Při jednání dne 6.12.2012 svědek pprap. J.D. odkázal na úřední záznam o přestupku s tím, že si dále pamatuje, že z místa kontroly řidič někam telefonoval. Na místě neříkal nic o tom, že by chvátil kvůli tomu, že má doma zraněnou manželku. Nežádal, aby někomu přivolali sanitku. Na místě řidič nebyl nervózní, nechvátil, byl klidný a se vším souhlasil.

Svědék pprap. R.K. dne 6.12.2012 rovněž odkázal na záznam o přestupku s tím, že si pamatuje, že při silniční kontrole řidič s přestupkem souhlasil, byl klidný, nikam nechvátal a nežádal po policistech přivolání pomoci pro nikoho.

Dne 11.12.2012 došlo správnímu orgánu I. stupně potvrzení ze dne 10.12.2012 firmy APM Automotive, s.r.o., se sídlem Kdyně, Nádražní 104, podle něhož žalobce byl od 5. do 7.12.2012 vyslán na služební cestu do Bratislavy z důvodu rušení tamní pobočky a jeho přítomnost byla nezbytná s ohledem na jeho pracovní zařazení.

V odůvodnění rozhodnutí **správního orgánu I. stupně** se uvádí, že správní orgán věc projednal v souladu s § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích v nepřítomnosti obviněného, neboť se obviněný k jednání dne 6.12.2012 nedostavil. Předvolán byl řádně a včas, když předvolání převzal 21.11.2012 a byl v něm vyrozuměn o tom, že budou vyslechnuti svědci. V předvolání byl podle správního orgánu I. stupně žalobce poučen, že bude akceptována pouze řádně a včas doložená omluva ze závažného důvodu. Omluvu zaslanou žalobcem nelze podle správního orgánu I. stupně považovat za relevantní. Není řádná, neboť nebyla podložena relevantními podklady (např. příkazem ke služební cestě). Dále ji správní orgán I. stupně nepovažuje za omluvu ze závažného důvodu, neboť se nejednalo o zdravotní indispozici, nýbrž o důvod ryze pracovní. Nařízené jednání má podle správního orgánu I. stupně přednost před záležitostmi soukromými i služebními a neodkladné služební záležitosti stěží mohou mít přednost před záležitostmi úředními. Dále podle správního orgánu I. stupně omluva byla psána dne 3.12.2012 v pondělí v pracovní den, kdy mohl žalobce správní orgán telefonicky kontaktovat (disponuje mobilním telefonem), dále mohl omluvu doručit přímo na příslušný odbor. Omluva však byla podána až dne 5.12.2012 na podatelnu Městského úřadu Domažlice a nebyla zaslána poštou. Příslušnému odboru pak byla doručena 6.12.2012, tedy v den nařízeného jednání. Vzhledem k této skutečnosti nemohl správní orgán žalobce vyrozumět o tom, že omluva nebude akceptována. Správní orgán I. stupně měl za to, že s ohledem na to, že žalobce pracuje ve Kdyni ve vzdálenosti 11 km od Domažlic, nic mu nebránilo v tom, aby dne 3.12.2012 správní orgán kontaktoval, a tím měl reálnou šanci být včas vyrozuměn o tom, zda jeho omluva bude akceptována. Podle správního orgánu I. stupně dle ustálené judikatury je náležitou omluvou omluva nepřítomnosti, pro níž existuje důležitý důvod a tento důvod je přesvědčivě prokázán. Posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu nebo důležitosti důvodu, je na správním orgánu. Podle správního orgánu I. stupně nebyl v daném případě řádně a včas prokázán důležitý důvod nedostavení se k jednání. K výpovědi svědků správní orgán I. stupně uvedl, že neshledal žádných rozporů ve svědeckých výpovědích, které by vedly k pochybnostem. Přestupek byl zjištěn v rámci plnění pracovních povinností policistů. Správní orgán I. stupně považuje svědky policisty za nezávislé svědky, kdy jejich výpovědi jsou považovány za věrohodné, neboť nebyly mezi nimi shledány výraznější rozpory, a tyto výpovědi jsou dále v souladu s oznámením přestupku a s úředním záznamem. Policisté, jakožto nezávislí svědci, popisovali toliko to, čeho byli svědky. Správní orgán po provedeném důkazním řízení dospěl k závěru, že žalobce nejednal ve stavu krajní nouze, neboť se nejednalo o přímé ohrožení života a danou situaci bylo možno řešit jinak. Krajní nouze představuje stav nebezpečí pro dva zákonem chráněné zájmy, kdy je možné chránit jen jeden z těchto zájmů tím, že se poruší nebo ohrozí zájem druhý a nebezpečí nebylo možné v dané situaci odvrátit jinak bez porušení

zákonem chráněného zájmu. Je přitom třeba vycházet ze skutečné situace v době činu i psychického stavu osoby, která odvracela nebezpečí. V případě krajní nouze se vyžaduje proporcionalita mezi hrozícím následkem a následkem vzniklým, přičemž zákon stanoví podmínku, že hrozící nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak. Manželka žalobce žalobci volala, že upadla a zranila se. Doma měli batole a bylo podle správního orgánu I. stupně přirozené, že se žalobce snažil být co nejrychleji doma a zjistit, co se stalo a postarat se o manželku a dítě. Přesto se v daném případě podle správního orgánu I. stupně nejedná o stav krajní nouze, neboť nebezpečí bylo možno odvrátit bez porušení předpisů. Žalobce vyjížděl ze zaměstnání v Kdyni a jel do Klenčí pod Čerchovem, což je vzdálenost cca 20 km a čas potřebný na ujetí této vzdálenosti je 20 minut. Manželka žalobce byla schopna s manželem telefonicky komunikovat, nebyla v bezvědomí a nekrvácela. Situaci bylo podle správního orgánu I. stupně možno řešit tak, že by žalobce vzdálenost překonal bez překročení nejvyšší povolené rychlosti, manželka ho mohla telefonicky průběžně informovat o svém zdravotním stavu, aby se uklidnil. V případě, že se zdála žalobci zmatená, měl neprodleně přivolat záchrannou službu, která by se postarala o jejich ženu a malé dítě a teprve poté jet domů. Dále pak bylo možno situaci vyřešit tím, že si by si paní F. na místo přivolala rychlou záchrannou pomoc, což dle svého vyjádření zvažovala, ale vzhledem k charakteru svého zranění, kdy nekrvácela, tuto možnost zamítla a zavolala svému manželovi. V případě přivolání rychlé záchranné pomoci by se manželce žalobce dostalo rychlé a odborné pomoci mnohem dříve. Byť manželka žalobce vyhodnotila zranění jako takové, které nevyžaduje přivolání záchranné služby, avšak vyžaduje následné ošetření a znemožňuje péči o dítě, je podle správního orgánu I. stupně zapotřebí konstatovat, že zdravotní stav může objektivně posoudit vždy jen lékař. Z lékařské zprávy podle správního orgánu I. stupně je zřejmé, že se nejednalo o stav ohrožení života, manželka žalobce byla ošetřena pouze ambulantně. Přesto nelze předem podle správního orgánu I. stupně konstatovat, že by v tomto případě nedošlo k výjezdu záchranné služby a manželka žalobce by byla odmítnuta. Pokud by byla přivolána rychlá záchranná služba, nemuselo dojít k protiprávnímu jednání žalobce. Krajní nouze by podle správního orgánu I. stupně nastala až za situace, kdy by došlo k odmítnutí výjezdu, a žalobce by musel situaci řešit sám. Takováto situace však nenastala, neboť záchranná služba nebyla přivolána. Pokud tedy žalobce řešil celou záležitost sám a nevyužil možnosti přivolat rychlou záchrannou službu, nelze již jeho jednání považovat za jednání v krajní nouzi, neboť nebyla naplněna kumulativně druhá podmínka krajní nouze, že nebezpečí nebylo možné odvrátit jinak. Žalobci nebránila objektivní překážka v přivolání záchranné služby, neboť během své jízdy ze zaměstnání přijal manželčin telefonní hovor, je tedy zjevné, že mobilním telefonem disponoval. Vozidlo záchranné služby má právo přednostní jízdy a není omezeno nejvyšší dovolenou rychlostí a v případě kolizních situací má umožněn bezodkladný průjezd. Žalobce při silniční kontrole musel předložit veškeré doklady a poté bylo vyplněno oznámení přestupku. Z oznámení přestupku, z úředního záznamu ani z výpovědi policistů nevyplývá, že by žalobce na místě kontroly uváděl, že spěchá z důvodu úrazu manželky a nezaopatřenosti malého dítěte. Než byla silniční kontrola ukončena, vznikla do příjezdu žalobce k bydlišti časová prodleva. Pokud by byla přivolána záchranná služba, k časové prodlevě by nedošlo.

V žalobou **napadeném rozhodnutí** žalovaný uvedl, že se plně ztotožňuje se závěrem správního orgánu I. stupně, že se nejednalo o tzv. krajní nouzi vylučující protiprávnost jednání žalobce. Aby se jednalo o krajní nouzi dle § 2 odst. 2 zákona o přestupcích, nejen by muselo vzniknout nebezpečí chráněnému zájmu na zdraví manželky odvolatele a jejich dítěte,

avšak musela by být splněna kumulativně i druhá podmínka institutu krajní nouze, a to, že nebezpečí nebylo možné odvrátit jinak. V daném případě bylo podle žalovaného možné odvrátit nebezpečí bez porušení zákona přivoláním rychlé záchranné služby, jež by ošetřila manželku žalobce a zabezpečila jejich dítě. Dále žalovaný poukázal na to, že předvolání k jednání na 6.12.2012 bylo žalobci doručeno s předstihem 10 pracovních dnů, přičemž v předvolání byl žalobce upozorněn na opětovné provádění výslechu svědků. Současně byl žalobce výslovně poučen, že pokud se k jednání řádně a včas nedostaví či se neomluví včas a z důležitého (závažného) důvodu, bude věc projednána v jeho nepřítomnosti. Omluva v daném případě nebyla z důležitého důvodu, respektive takový důvod nebyl před ústním jednáním doložen (příkaz zaměstnavatele k neodkladné služební cestě atd.), a taktéž důležitým důvodem pro omluvu nejsou důvody pracovní, a dále omluvu doručenou 5.12.2012 na podatelnu správního orgánu nelze považovat za včasnou, neboť se žalobce o služební cestě dozvěděl již 3.12.2012, avšak omluvil se až 5.12.2012, kdy manželka žalobce omluvu doručila na podatelnu správního orgánu. S ohledem na krátký předstih omluvy před nařízeným ústním jednáním se podle žalovaného měl žalobce sám zajímat o skutečnost, zda omluva je akceptována, neboť nebylo v možnostech správního orgánu I. stupně žalobce vyrozumět o neakceptaci omluvy, aby mohl zvážit, zda se například nenechá při jednání zastoupit. I pokud by byla omluva doručena oprávněné úřední osobě hned 5.12.2012, nejednalo by se o omluvu bezodkladnou. Žalobce v odvolání tvrdil, že dne 4.12.2012 na telefonu nezastihl paní K., podle žalovaného to však neznamená, že nemohl kontaktovat oprávněnou úřední osobu paní M., na kterou měl k dispozici telefonní spojení uvedené na předvolání k jednání i dalších písemnostech. Skutečnost, zda žalobce vyhodnotil jako nejefektivnější způsob omluvy doručení na podatelnu, je podle žalovaného irelevantní. Omluva musí být včasná a z důležitého důvodu. V daném případě nebyla splněna ani důležitost důvodu (nelze upřednostnit pracovní povinnosti před úředním jednáním) ani včasnost omluvy. Přitom z předvolání k ústnímu jednání vyplývá, že závažný důvod musí být včas a řádně doložen správnímu orgánu a že bude akceptována omluva pouze řádně a včas doložená a ze závažného důvodu. Z tohoto textu podle žalovaného vyplývá, že je nutné doložit jakési potvrzení o důležitém důvodu, a pokud je to možné, předem. Nejedná se o omluvu následnou a důvodem pro její akceptaci není jakýkoli důvod, nýbrž jen důležitý. I pokud by bylo potvrzení o služební cestě doručeno správnímu orgánu I. stupně současně s omluvou, nejednalo by se o důležitý důvod. K námitce nemožnosti odmítnutí služební cesty z důvodu obavy ze sankce v zaměstnání žalovaný uvedl, že pokud se žalobce takového postupu zaměstnavatele obával, mohl zmocnit jinou fyzickou osobu nebo advokáta ke svému zastupování a k věci se písemně vyjádřit. Žalobce však takový postup nevyužil a na účast rezignoval. Podle žalovaného nešlo o důležitý důvod k nedostavení se k jednání, neboť šlo o výkon pracovních činností žalobce, které nejsou důležitým důvodem pro neúčast při jednání. Pokud žalobce na svou účast rezignoval, sám se připravil o právo klást svědkům otázky. Žalovaný poukázal i na výpovědi svědků, z nichž shodně vyplývá, že žalobce při silniční kontrole nespěchal, byl klidný a nežádal přivolání záchranné služby pro jinou osobu. Podle žalovaného výpověď těchto svědků vyvrací žalobcovy námitky ohledně jednání v krajní nouzi, neboť pokud by stav manželky žalobce byl tak závažný, že by vyžadoval jeho urychlený příjezd domů, jistě by tuto skutečnost při silniční kontrole policistům uvedl. Skutečnost, že žalobce vždy spolupracoval se správním orgánem, byla podle žalovaného hodnocena v jeho prospěch při ukládání sankce, kdy sankce byly uloženy na samé spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí.

O věci samé bylo rozhodnuto **bez jednání** podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalobce i žalovaný souhlasili.

Žaloba není důvodná.

Podle § 74 odst. 1 věty druhé zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích v nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Podle § 59 věty čtvrté zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu nemůže-li se ze závažných důvodů předvolaný dostavit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.

Žalobce v žalobě uplatnil jediný žalobní bod, a to nesouhlas s neakceptací jeho omluvy z jednání dne 6.12.2012 správními orgány.

Žalobce v žalobě odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) ze dne 12.3.2009 čj. **7 As 9/2009–66** (všechny rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz). Premisy v tomto rozsudku vyslovené mají nepochybně obecnou platnost. Zejména pokud jde o právní větu, podle níž „v řízení o přestupcích platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, zda se obviněný z přestupku odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku zjištěný skutkový stav věci.“ Soud se však shoduje s žalovaným v tom, že se NSS zabýval odlišnými skutkovými okolnostmi (nedostavení se k jednání pro pracovní neschopnost, při níž byl prokazatelně nezbytný klid na lůžku), a tudíž jeho závěry obsažené v označeném rozsudku nelze aplikovat na daný případ, když v případě žalobce nevznikly důvodné pochybnosti o tom, zda se žalobce nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Stejně tak není podle názoru soudu použitelný odkaz žalobce na rozsudek NSS čj. **7 As 28/2009-99** ze dne 14.5.2009, v němž došlo k omluvě z jednání z důvodu předem naplánované zahraniční dovolené zástupce žalobkyně, přičemž k omluvě došlo s velkým předstihem před jednáním a substituce vzhledem k povaze věci rovněž nebyla namístě.

Na projednávanou kauzu lze podle soudu naopak aplikovat např. rozsudek NSS ze dne 21.2.2013 čj. **9 As 101/2012-60**, podle něhož „uplatnění práva na projednání přestupku v přítomnosti obviněného z přestupku předpokládá jistou součinnost jak ze strany správního orgánu, tak ze strany samotného obviněného z přestupku. Správní orgán má povinnost postupovat tak, aby obviněnému z přestupku vytvořil podmínky pro to, aby mohl realizovat své právo na projednání přestupku v jeho přítomnosti. Jde především o nutnost obviněného řádně předvolat k jednání. Již samotná povaha práva na projednání přestupku v přítomnosti obviněného pro svou realizaci v praxi vyžaduje též jistý stupeň součinnosti ze strany obviněného z přestupku, kterou lze spatřovat např. v tom, že se fyzicky dostaví, případně se náležitě omluví, pokud se nemůže dostavit, byť se jednání zúčastnit chce.

*Správní orgán má povinnost akceptovat omluvu, která je náležitá; to předpokládá jak její bezodkladnost, tak i relevanci důvodů, o něž se opírá. Splnění uvedených předpokladů poskytuje možnost obviněnému z přestupku dosáhnout odročení jednání z důvodů spočívajících na jeho straně. Právní institut omluvy z ústního jednání o přestupku tak pro obviněného z přestupku představuje určité zákonem předvídané dobrodiní, jehož využití je však nutno spojit s požadavky, které zaručí jeho výkon, jenž nebude kolidovat se samotným účelem řízení – projednáním přestupku. Při hodnocení včasnosti omluvy je nutno **přihlédnout zejména k tomu, jaké prostředky komunikace může obviněný z přestupku pro svou omluvu zvolit a nakolik je či není schopen učinit omluvu s dostatečným předstihem.***

Je věcí obviněného z přestupku, jakou formou svou omluvu správnímu orgánu sdělí. Zákon jej v tomto směru nijak nelimituje a přichází tak v úvahu nejrozumnější formy jejího sdělení, např. poštou, e-mailem, faxem, telefonicky, osobně, prostřednictvím k tomu pověřené osoby atd. Lze však po obviněném z přestupku žádat, aby volil natolik spolehlivý způsob sdělení omluvy, že bude zaručeno, že se o omluvě správní orgán skutečně dozví. To správnímu orgánu v rámci možností napomůže minimalizovat jinak zbytečně vynaložené náklady na ústní jednání, které se nakonec konat nebude, a to např. tím, že předvolání svědci budou moci být předem zpraveni o odročení jednání, nebo tím, že kapacity správního orgánu nebudou blokovány ve vztahu k ústnímu jednání, které se vůbec neuskuteční.“

I.

Na základě cit. úvah má soud za to, že správní orgány správně omluvu žalobce nepovažovaly za **včasnou**. Žalobce věděl již 3.12.2012 o nutnosti odcestovat na zahraniční dovolenou i o tom, že již za 3 dny se koná jednání. Za této situace bylo namístě, aby projevil součinnost se správním orgánem ve výše uvedeném smyslu co nejrychleji (bezodkladně) informováním správního orgánu. K tomu nedošlo, neboť žalobce neinformoval správní orgán ani 4.12., tedy následující den poté, co se o zahraniční cestě dověděl, ač mu v této době nic v omluvě nebránilo. Žalobce provedl omluvu teprve 5.12.2012, nadto způsobem, který nezaručoval okamžité informování správního orgánu (jako např. email, telefon přímo oprávněné úřední osobě), tudíž omluva došla oprávněné úřední osobě teprve v den jednání. Žalobcem zvolená forma omluvy tedy neodpovídala výše zmíněnému požadavku na součinnost za účelem minimalizace nákladů.

Soud se s žalovaným ztotožňuje rovněž v tom, že s ohledem na způsob a dobu omluvy žalobce těsně před jednáním bylo na žalobci, aby, pokud se chtěl jednání zúčastnit, si sám zjistil, že jeho omluva bude akceptována. V rozsudku čj. **9 As 90/2012-31** ze dne 1.8.2013 Nejvyšší správní soud konstatoval, „že v souladu se zásadou *vigilantibus iura* bylo na stěžovateli, aby se u správního orgánu včas informoval o přijetí své omluvy. Byla-li tato omluva správnímu orgánu doručena méně než 24 hodin před plánovaným konáním ústního jednání, jdou případné obtíže se zjišťováním stanoviska správního orgánu k tíži stěžovatele.“

Soud stejně jako správní orgány má také za to, že omluva žalobce rovněž nebyla **náležitá**. Před jednáním ji žalobce nijak nedoložil. Následně sice žalobce předložil potvrzení zaměstnavatele, avšak z něho pouze vyplývá, že žalobce se zúčastnil rušení zahraniční pobočky. Soud má na základě toho za správný závěr správních orgánů, podle něhož jednak nebyla omluva žalobce včas **doložena**, a jednak nesplňovala podmínku **důležitého důvodu**. Podle rozsudku NSS čj. **2 As 8/2009 - 95** ze dne 25.1.2010 totiž „omluvy na neodkladné

služební či soukromé záležitosti stěží mohou mít přednost před záležitostmi úředními“. Bylo proto namístě, aby si žalobce za účelem jednání vyžádal včas, tj. ihned po obdržení předvolání, u zaměstnavatele např. dovolenou. Tím by eliminoval svoji obavu, že se z pracovních důvodů nebude moci jednání zúčastnit.

Poukaz žalobce na okolnost, že první rozhodnutí ve věci bylo k odvolání zrušeno, nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť z výše shrnutého obsahu správního spisu jednoznačně vyplývá, že ke zrušení prvního rozhodnutí došlo pro procesní vady, které byly následně odstraněny.

Žalobci lze přisvědčit v tom, že nebylo prokázáno, že by jeho omluva byla účelová. Ostatně ani z rozhodnutí správních orgánů takový závěr nevyplývá. Přesto k vydání rozhodnutí po projednání věci bez přítomnosti žalobce byly splněny podmínky ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. A to na základě skutečnosti, že omluva žalobce nebyla v souladu s výše cit. ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu včasná a náležitá. Omluvu žalobce správní orgány posoudily na základě svého uvážení, které logickým a srozumitelným způsobem odůvodnily ve svých rozhodnutích.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě **nákladů řízení** bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 31. března 2014

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Bc. Michaela Karásková